

4. Жинкин Н.И. Речь как проводник информации / Н.И. Жинкин. — М.: Наука, 1982. — 155с.
5. Зимняя И.А. Психологические аспекты обучения говорению на иностранном языке / И.А.Зимняя. — М.: Просвещение, 1985. — 160с.
- 6.Коваленко О. На шляху до демократизації суспільства / О.Коваленко // Іноземні мови в навчальних закладах. — 2005. — №3. — С. 92—100.
7. Кузин В.С. Психология / В.С.Кузин. — М.: Высшая школа, 1982. — С. 149—180.

УДК 811.111:378.147

Крилова В.Г.,
старший викладач
кафедри іноземних мов факультету
управління персоналом та маркетингу
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

МЕТОДИ ІНТЕРАКТИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ ВНЗ

Анотація. У статті зроблена спроба проаналізувати використання передових форм методів, які застосовують викладачі іноземних мов КНЕУ з наближення до євростандартів щодо формування мовних компетенцій студентів в у навчальному процесі.

Ключові слова: інноваційний процес, євростандарт, комунікативний метод, інтерактивний метод, мовна компетенція, телекомунікаційні мережі, мультимедійні матеріали, взаємодія, індивідуальні особливості.

Аннотация. В статье сделана попытка проанализировать использование передовых форм и методов, которые применяют преподаватели иностранных языков КНЕУ по приближению к евростандартам относительно формирования речевых компетенций студентов в учебном процессе.

Ключевые слова: инновационный процесс, евростандарт, коммуникативный метод, интерактивный метод, языковая компетенция, телекоммуникационные сети, мультимедийные материалы, взаимодействие, индивидуальные особенности.

Summary. The article attempts to analyze the advanced forms and methods that are used by foreign language teachers in KNEU to approximate the European

standards and to formation speaking skills of the students during the academic process.

Key words: *innovations in foreign languages learning process, European standards, communicative method, language competence, interactive method of telecommunication, network multimedia, culture of communication, individual characteristics.*

На тлі переходу економіки країни від індустріальних технологій до науково-інформаційного виробництва та глобалізації реальністю є розширення міжнародних зв'язків України та її інтеграція до світової спільноти. Тому все більше уваги приділяється вивченню іноземних мов. Це стосується усіх сфер життя країни, а особливо тих, де іноземні мови є ключем для розвитку міжнародних економічних відносин.

Адаптація навчального процесу до європейських стандартів (Болонський процес) зумовлює нові підходи та велику кількість різноманітних методів навчання у ВНЗ.

У зв'язку із цим розроблена та втілюється у життя «Програма інноваційного розвитку Київського національного економічного університету», у якій до випускників нашого університету висуваються додаткові вимоги щодо володіння іноземними мовами у професійній діяльності. Це зумовлює необхідність пошуку нових конструктивних ідей для вирішення проблеми оптимізації та інтенсифікації навчання іноземних мов, здобування нових знань та удосконалення рівня мовної підготовки.

Для досягнення високого рівня володіння іноземною мовою необхідна фундаментальна мовна підготовка у вищій школі на рівні євростандартів. Тому викладачеві вкрай необхідно оперувати новітніми методами викладання іноземної мови, спеціальними навчальними технологіями та прийомами, щоб оптимально підібрати той чи інший метод викладання відповідно до рівня знань, потреб, інтересів студентів, а саме головної мети — оволодіння іноземною мовою на професійному рівні.

Реформа системи освіти в Україні орієнтує викладачів на відмову від авторитарного стилю навчання — на застосування методів, які сприяють розвитку творчих засад особистості з урахуванням індивідуальних особливостей студентів. [3]

Специфіка предмета «Іноземна мова» полягає в тому, що в навчанні здійснюється одночасно кілька підходів: лінгвістичний, культурологічний, комунікативний та професійний. Це вимагає від викладача іноземних мов бути не тільки джерелом певних професійних знань, але й організатором продуктивної

ситуативно-тематичної комунікації. Він перетворюється також на консультанта, керівника самостійної роботи студентів.

Поєднання визначених підходів потребує значного поліпшення умов для інформаційної та бібліотечно-бібліографічної підтримки викладачів іноземних мов на основі автоматизованих банків даних науково-педагогічної інформації і телекомунікаційних мереж.

В умовах формування нової парадигми освіти актуально звучать питання зміни форм взаємодії між учасниками навчального процесу. Отже, основним підходом у провідних університетах немовних факультетів ВНЗ Великобританії у вивченні іноземних мов є комунікативний підхід та заняття в малих групах. [4]

Методичним змістом сучасного заняття з іноземної мови має бути комунікативність — спрямованість навчального процесу на зближення його з реальним процес спілкування на основі мовних знань, навичок та вмінь. Тому важлива роль сьогодні належить інтерактивним методам та технологіям навчання, які розвивають у студентів критичне мислення, збагачують уяву, почуття, вдосконалюють культуру спілкування та соціальну поведінку, а також формують уміння приймати колективні та індивідуальні рішення. Отже, створюються передумови для ефективного поліпшення навчального процесу у вищих навчальних закладах.

Інтерактивний метод має на увазі того, хто навчається, студент є не лише спостерігачем чи слухачем, але й активним учасником творчого процесу навчання. Звідси надзвичайно важливою стає майстерність викладача, коли він уособлює в собі не лише педагога-носія певної інформації, а й ученого-дослідника, для якого важливо не тільки давати відповіді на запитання, а й ставити самі запитання та спонукати студентів до самостійного пошуку відповіді. Базовим принципом інтерактивного методу є принцип колективної взаємодії, згідно з яким досягнення студентами комунікативних цілей відбувається через соціально-інтерактивну діяльність: дискусії, обговорення, діалоги, рольові ігри, імітації, імпрровізації, дебати. Така діяльність відповідає особистісно орієнтованому підходу до навчання, а також узгоджується з вимогами загальноєвропейських рекомендацій щодо демократизації навчального процесу. Цим забезпечується позитивний вплив колективу на особистість кожного студента, формуються сприятливі взаємовідносини в навчальній групі. Спільна соціально-інтерактивна праця дає змогу кожному студенту

виявити свої творчі та інтелектуальні здібності, заохочує ініціативність.

Отже, інтерактивна діяльність поєднує співробітництво мовленнєвих партнерів та покращує керованість студентів з боку викладача, передбачає відмову від стандартних шляхів вирішення комунікативних завдань, забезпечує інтенсивну мовленнєву практику студентів у відносно вільній творчій атмосфері, такій як : бесіди, діалоги, полілоги, тощо.

Використання інтерактивних практик на заняттях сприяє розвитку стабільних навичок та вмій студентів логічно та грамотно висловлювати свої думки іноземною мовою, вести дискусію, концептуалізувати економічну або соціально-політичну проблему та пропонувати варіанти її розв'язання, що сприяє підвищенню мотивації у студентів. Тому вони охоче долучаються до роботи в таких групах або командах, щоб презентувати результати своєї співпраці перед аудиторією.

Велику активність на заняттях викликає організація різноманітних дидактичних, лексико-граматичних, мовленнєвих, ділових та ситуативних ігор. Розробляючи їх, необхідно чітко сформулювати ігрові завдання, точно визначити час. Готуючись до таких ігор і беручи в них участь, студенти виявляють не лише пізнавальну самостійність, а й пізнавальну активність.

Основними принципами інноваційних технологій є поступ від цілого до окремого, орієнтація занять на студента, цілеспрямованість на досягнення соціальної взаємодії між учасниками спілкування. Тоді студенти мають можливість бути більш незалежними та впевненими в собі, а викладач заохочує студентів до співпраці, підбадьорює їх, а вони не бояться робити помилки. Студенти долають страх перед мовним бар'єром. Викладач не домінує.

Невід'ємним інноваційним складником практичного заняття має стати широкий професійний доступ студентів до інформаційного простору. Запровадження нових інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у ВНЗ гарантує підготовку висококваліфікованих кадрів. Використання сучасних ІКТ в освітньому процесі дає змогу підвищити ефективність навчання й урізноманітнити форми та методи навчання та виховання, забезпечити високий рівень викладання іноземної мови.

Комп'ютеризація у навчанні іноземних мов допомагає скоротити час на вивчення мови та полегшити доступ до інформації, постійно оновлювати навчальний матеріал, формувати його обсяг і складність відповідно до завдання

заняття та ознайомлювати користувачів з великою кількістю матеріалу лінгвістичного характеру, включаючи елементи культур різних країн та народів.

Ученими доведено, що застосування мультимедійних матеріалів та комп'ютерних мереж скорочує час навчання майже втричі, а рівень запам'ятовування через одночасне використання зображень, звуку та тексту зростає на 30-40% [5]. Комп'ютерні мережі застосовують для організації спілкування у сфері освіти у багатьох країнах світу. Ця технологія включає в себе комп'ютерні конференції, електронну пошту, чат-лінії, ICQ MUD (Multi User Dimension). Тут можна виділити електронну пошту (e-mail), яка є ефективним засобом на всіх стадіях навчання іноземній мові. Якщо спілкування по e-mail відбувається з носієм мови, то повідомлення стають текстом-моделлю для вивчаючих іноземну мову, взірцем аутентичності іноземної мови. Повідомлення носія мови дають змогу вивчати граматичні структури та лексику іноземної мови в живому безпосередньому спілкуванні.

Знання, отримані в результаті такого використання телекомунікаційних технологій, будуть якісно відрізнитися від знань, які дають класичні університетські програми. З методичної точки зору перевагою використання телекомунікаційних технологій у навчанні іноземної мови є значне покращення якості письмового мовлення, оскільки воно спрямоване на мовного партнера — носія мови, і спілкування ведеться у реальній ситуації, суттєвий розвиток мовних навичок та словникового запасу, глибоке сприйняття культури країни.

Прагнення студентів до пошуку оптимального використання інформаційних технологій необхідно заохочувати. Це також передбачає можливість застосування нових методів спілкування викладачів і студентів шляхом відповідних функцій Інтернету. Комп'ютеризація навчального процесу посилює розвиток творчого потенціалу студентів, формує вміння самостійно опрацьовувати навчальний матеріал.

Треба також зазначити, що студенти використовують обов'язково комп'ютер під час підготовки та презентуванні своїх групових або самостійних робіт, приносять на заняття свої власні ноутбуки, підкріплюють свої виступи ілюстративним документальним матеріалом. Наприклад, після розгляду однієї з тем, де були проілюстровані всі основні етапи виходу великих компаній на фінансові ринки, обговорені переваги та недоліки деяких із них, студентам було запропоновано вирішити декілька

конкретних дилем. Під час виконання цього завдання було підготовлено близько десяти кейсів за відомими транснаціональними компаніями.

Під час вивчення теми «Маркетинговий комплекс та основні концепції маркетингу» за програмою з ділової англійської мови в розділі «Що таке бренд?» студентам була запропонована дискусія-круглий стіл на тему: «Ваше ставлення до потужних брендів, які використовують аутсорсинг». Студенти дослідили десятки великих виробників брендів, розглянули економічні та соціальні аспекти аутсорсингу та представили свої висновки у формі комп'ютерних презентацій.

Популярними формами навчання є парні та групові заняття з іноземної мови, мозковий штурм, читання зигзагом, обмін думками, парні інтерв'ю і таке інше.

Отже, використання в навчальному процесі інтерактивних технологій допомагає студентам досягти плавного переходу від набуття лексичних мовленнєвих умінь до включення їх в самостійну комунікативну діяльність на більш високому професійному рівні. Викладачам іноземної мови засвоєння та застосування на практиці інноваційних технологій надають можливість впровадити та вдосконалити нові методи роботи, підвищити ефективність навчального процесу і рівень знань студентів до євростандартів.

Література

1. Коменский Я. Педагогическое наследие / Я. Коменский. — М.: Педагогика, 1989. — С. 71.
2. Комунікативні методи та матеріали для викладання англійської мови / переклад та адаптація Л.В. Биркут. — Oxford University Press, 1998.
3. Кремень В.Г. Поступ до нової філософії освіти в Україні / В.Кремень // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні. — Харків, 2002. — С. 205.
4. Максименко О.О. Из зарубежного досвіду. Вивчення іноземних мов студентами немовних факультетів у вищих навчальних закладах Великобританії / О.Максименко // Збірник матеріалів науково-методичної конференції. — Київ: КНЕУ, 2003. — С. 491.
5. Олейникова Н.А. Информационные технологии в обучении иностранным языкам / Н.А. Олейникова, С.С. Тараненко. Електронний ресурс. Режим доступу <http://ito.edu/index.html>